

Upamiętnienie ks. Stanisława Stojałowskiego

2022-10-25

24 października z okazji przypadającej dzień wcześniej 101 rocznicy śmierci ks. Stanisława Stojałowskiego wieniec i znicz na grobie tego zasłużonego społecznika związanego z Krakowem i Bielskiem-Białą złożyli Robert Piaskowski - pełnomocnik prezydenta Krakowa ds. kultury, zastępca prezydenta Bielska-Białej Adam Ruśniak i przedstawiciele władz stolicy Podbeskidzia.

Ks. Stanisław Stojałowski (1845-1911) to katolicki duchowny uznawany za jednego z pionierów ruchu ludowego w Polsce, poseł na sejm galicyjski i do parlamentu austriackiego, propagator idei spółdzielczych i patriotycznych w środowiskach chłopskich i robotniczych, którego pamięć jest szczególnie bliska mieszkańcom dawnej zachodniej Galicji i Śląska Cieszyńskiego.

Urodzony w Zniesieniu (dziś część Lwowa) w drobnoszlacheckiej rodzinie z grekokatolickimi przodkami, studiował w Krakowie. Całe dorosłe życie poświęcił kształtowaniu świadomości politycznej klasy chłopskiej i robotniczej w duchu patriotyzmu i chrześcijaństwa, redagując pisma „Wieniec” i „Pszczółka”, tworząc robotnicze związki zawodowe i wyborcze komitety chłopskie.

W 1902 roku założył w Bielsku Dom Polski, zabiegając o prawa polskiej mniejszości w przeważnie niemieckojęzycznym w tamtym czasie mieście. Skonfliktowany z galicyjską arystokracją i okresowo także ze sprzyjającym jej instytucjonalnym Kościołem, był 27-krotnie więziony, spędzając w zamknięciu 9 lat życia. Wincenty Witos pisał, że „pierwszeństwo w pracy nad obudzeniem śpiącego snem wiekowym chłopstwa należy się bezwzględnie temu kapłanowi. Tej prawdy nie mogą zmienić ani jego błędy, ani przewinienia, jakie mu zarzucano”.

Stanisław Stojałowski zmarł w 1911 roku w Krakowie, został pochowany na Cmentarzu Rakowickim. Tak wspominał go w tamtym okresie „Tygodnik Ziemi Sanockiej”:

– W historii ludu polskiego w Galicyi ks. Stojałowski jako pierwszy, a nieustraszony i nieugięty wojownik o prawa przynależne ludowi – jako gorliwy pracownik dla podniesienia materialnego i kulturalnego ludu zajmuje jedną z najpiękniejszych kart. Przy nim nauczyło się pracować wielu i ci zbierali za niego owoce (...) Natomiast ks. Stojałowskiego niespożyta zasługą na wieki pozostanie to jedno, że pierwszy ruszył i oświecił lud o jego prawach i obowiązkach, że z tej drogi nikomu się zawrócić nie dał – że nieugięty ani niezłamany żadnymi przeciwnościami i prześladowaniami wielmożów galicyjskich – ludu nigdy nie zdradził i wytrwał mu wierny do końca (...) To też w sercu tego poczciwego ludu polskiego, o ile nie znieprawili go ci, którzy robią wybory w Galicyi, pozostanie dla niego na zawsze pomnik piękniejszy i trwalszy od spiżu.

Podczas skromnej uroczystości na najważniejszej krakowskiej nekropolii przedstawiciele władz Krakowa i Bielska-Białej podkreślali sens duchowego przesłania mało znanego poza regionem zachodniej Małopolski i Śląska Cieszyńskiego działacza katolicko-ludowego. Zwrócili też uwagę na biografię postaci, która łączy dwa ważne dziś miasta południowej Polski.

W przyszłym roku z inicjatywy władz Krakowa i Bielska-Białej Zarząd Cmentarzy Komunalnych w

**Magiczny
Kraków**

Krakowie przeprowadzi prace konserwatorskie na zabytkowym nagrobku Stojałowskiego na Cmentarzu Rakowickim.